

KÄYTTÖSUUNNITELMA 2020

Yhdyskuntatekniikan toimiala

- **Palvelutuotannon lautakunta**

Yhdyskuntatekniikan toimiala

Yhdyskuntatekniikan toimiala

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	LTK 2020	KS 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatuotot	26 085 584	27 213 728	36 578 097	41 551 551	40 529 002	40 934 292	41 343 635
Myyntituotot	9 763 781	10 087 693	10 424 395	10 414 716	10 404 716	10 508 763	10 613 851
Maksutuotot	803 560	1 128 911	889 000	964 000	964 000	973 640	983 376
Tuet ja avustukset	0	5 011	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	15 518 243	15 992 113	25 264 702	30 172 835	29 160 286	29 451 889	29 746 408
Toimintakulut	-38 520 610	-36 912 993	-43 856 198	-45 812 274	-45 386 426	-45 840 290	-46 298 693
Henkilöstökulut	-9 848 122	-10 186 840	-11 212 294	-11 696 186	-11 648 671	-11 765 158	-11 882 809
Palkat ja palkkiot	-7 849 262	-8 215 806	-9 091 837	-9 445 117	-9 445 117	-9 539 568	-9 634 964
Henkilösivukulut	-1 998 860	-1 971 034	-2 120 457	-2 251 069	-2 203 554	-2 225 590	-2 247 845
Palvelujen ostot	-17 361 500	-14 346 788	-16 810 917	-17 398 207	-17 118 207	-17 289 389	-17 462 283
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 334 353	-6 725 529	-6 564 559	-7 391 250	-7 391 250	-7 465 163	-7 539 814
Avustukset	-315 857	-405 447	-363 000	-310 000	-310 000	-313 100	-316 231
Muut toimintakulut	-4 660 778	-5 248 390	-8 905 428	-9 016 631	-8 918 298	-9 007 481	-9 097 556
Toimintakate (S)	-12 435 026	-9 699 265	-7 278 101	-4 260 723	-4 857 424	-4 905 998	-4 955 058
<i>josta ulkoiset tulot</i>	<i>3 696 959</i>	<i>4 274 060</i>	<i>3 892 221</i>	<i>4 004 880</i>	<i>4 053 295</i>	<i>4 093 828</i>	<i>4 134 766</i>
<i>ulkoiset menot</i>	<i>-36 942 277</i>	<i>-35 751 100</i>	<i>-42 208 843</i>	<i>-43 687 309</i>	<i>-43 782 794</i>	<i>-44 220 622</i>	<i>-44 662 828</i>
<i>Ulkoinen toimintakate</i>	<i>-33 245 318</i>	<i>-31 477 040</i>	<i>-38 316 622</i>	<i>-39 682 429</i>	<i>-39 729 499</i>	<i>-40 126 794</i>	<i>-40 528 062</i>
<i>josta sisäiset tulot</i>	<i>22 388 625</i>	<i>22 939 668</i>	<i>32 685 876</i>	<i>37 546 671</i>	<i>36 475 707</i>	<i>36 840 464</i>	<i>37 208 869</i>
<i>sisäiset menot</i>	<i>-1 578 333</i>	<i>-1 161 894</i>	<i>-1 647 355</i>	<i>-2 124 965</i>	<i>-1 603 632</i>	<i>-1 619 668</i>	<i>-1 635 865</i>
Taloudellinen tuloksellisuus	TP 2017	TP 2018	TA 2019	LTK 2020	KS 2020	TS 2021	TS 2022
Asukasmäärä	39 170	39 262	39 611	40 002	39 740	39 979	40 211
euroa per asukas	-317	-247	-184	-107	-122	-123	-123

Palvelutuotannon lautakunta

Tammikuu-Heinäkuu 2019
Palvelutuotannon lautakunta

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	LTK 2020	KS 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatuotot	24 363 372	25 156 734	34 981 097	39 709 551	38 787 002	39 174 872	39 566 621
Myyntituotot	9 546 167	9 803 763	10 321 395	10 166 716	10 256 716	10 359 283	10 462 876
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	14 817 205	15 352 971	24 659 702	29 542 835	28 530 286	28 815 589	29 103 745
Toimintakulut	-21 696 349	-22 764 488	-28 518 044	-27 912 485	-27 673 848	-27 950 586	-28 230 093
Henkilöstökulut	-6 163 334	-6 436 407	-7 146 142	-7 572 188	-7 524 673	-7 599 920	-7 675 919
Palkat ja palkkiot	-4 934 492	-5 208 305	-5 824 000	-6 136 479	-6 136 479	-6 197 844	-6 259 822
Henkilösivukulut	-1 228 842	-1 228 102	-1 322 142	-1 435 709	-1 388 194	-1 402 076	-1 416 097
Palvelujen ostot	-5 672 680	-5 364 532	-6 783 401	-5 383 898	-5 233 898	-5 286 237	-5 339 099
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 735 836	-6 232 285	-6 340 213	-6 866 746	-6 866 746	-6 935 413	-7 004 768
Avustukset	-2 633	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-4 121 865	-4 731 264	-8 248 288	-8 089 653	-8 048 531	-8 129 016	-8 210 306
Toimintakate (S)	2 667 023	2 392 246	6 463 053	11 797 066	11 113 154	11 224 286	11 336 528
<i>josta ulkoiset tulot</i>	<i>2 039 923</i>	<i>2 241 591</i>	<i>2 295 221</i>	<i>2 262 880</i>	<i>2 311 295</i>	<i>2 334 408</i>	<i>2 357 752</i>
<i>ulkoiset menot</i>	<i>-20 755 191</i>	<i>-22 193 862</i>	<i>-27 574 863</i>	<i>-26 777 030</i>	<i>-26 974 115</i>	<i>-27 243 856</i>	<i>-27 516 295</i>
<i>Ulkoisen toimintakate</i>	<i>-18 715 268</i>	<i>-19 952 271</i>	<i>-25 279 642</i>	<i>-24 514 150</i>	<i>-24 662 820</i>	<i>-24 909 448</i>	<i>-25 158 543</i>
<i>josta sisäiset tulot</i>	<i>22 323 449</i>	<i>22 915 143</i>	<i>32 685 876</i>	<i>37 446 671</i>	<i>36 475 707</i>	<i>36 840 464</i>	<i>37 208 868</i>
<i>sisäiset menot</i>	<i>-941 159</i>	<i>-570 626</i>	<i>-943 181</i>	<i>-1 135 455</i>	<i>-699 733</i>	<i>-706 730</i>	<i>-713 798</i>
Taloudellinen tuloksellisuus	TP 2017	TP 2018	TA 2019	LTK 2020	KS 2020	TS 2021	TS 2022
Asukasmäärä	39 170	39 262	39 611	40 002	39 740	39 979	40 211
euroa per asukas	68	61	163	295	280	281	282

Palvelutuotannon lautakunta

Vastuullinen viranhaltija: yhdyskuntatekniikan johtaja Anna-Kaisa Kauppinen

Palvelutuotannon lautakunnan tehtävänä on vastata tehtäväalueellaan kunnan omaisuudesta ja sen arvon säilyttämisestä, huolehtia talonrakennuksen investointihankkeiden suunnittelusta ja rakennuttamisesta, huolehtia kunnan rakennusten vuokrauksesta, ylläpidosta, hoidosta ja korjauksista sekä tarjota kunnan sisäisille toimijoille suunnittelu-, rakennus-, kiinteistö-, siivous- ja ruokapalveluja sekä urheilu- ja ulkoilualueiden ylläpitoa sekä huolehtia korkotuki- ja aravalakien ja siihen liittyvän lainsäädännön mukaan kunnan hoidettavaksi määräytyistä tehtävistä.

Palvelutuotannon lautakunta vastaa myös Eerikinkartanon toiminnasta rakennusten osalta. Eerikinkartanon toiminnan kustannuksia katetaan C.F. ja Maria von Wahlbergin rahaston varoilla rahaston sääntöjen mukaisesti.

Palvelutuotannon tulosalueen nimeksi on muutettu toimialajohtajan viranhaltijapäätöksellä 1.2.2020 alkaen toimitilapalvelujen tulosalueeksi. Tulosalue on jaettu neljään tulosyksikköön:

- Toimitilojen rakennuttamis- ja kehittämispalvelut

- Toimitilojen ylläpitopalvelut
- Puhtauspalvelut
- Ruokapalvelut

Toiminnan painopistealueet 2020

- Palvelutuotannon järjestäminen asiakaslähtöisesti, tehokkaasti ja joustavasti
- Ostopalveluja käytetään siten, että säilytetään kustannusvertailtavuus oman tuotannon ja ostopalvelujen välillä ja palvelujen ohjaus säilyy kunnalla.
- Kunnan kiinteistöjen suunnitelmallinen ylläpito
- Ylläpitokustannusten pienentäminen myymällä kiinteistösalkutuksen mukaisia myyntikohteita
- Sisäilmaongelmien ratkaiseminen
- Osallistamisen ja vuorovaikutuksen toimintamallien kehittäminen erityisesti sisäilmaongelmien osalta
- Investointiohjelman toteuttaminen, tavoitteena varmistaa hankkeiden laatu ja aikataulu sekä kustannustehokkuus ja tarvittavien väistötilojen kokonaisuus
- Investointien valmisteluprosessin ja toteutumisen seurannan kehittäminen, talonrakennushankkeiden hankeohjeen täydentäminen
- Erilaisten rahoitus- ja toteuttamismuotojen selvittäminen ja hyödyntäminen investoinneissa

Talousarviomäärärahoihin vaikuttavat toiminnalliset muutokset

Talousarvion toteutuminen edellyttää toimenpiteitä lautakunnan alaisen toiminnan tuottavuuden parantamiseksi sekä resurssien kohdentamisen priorisointia.

Toimitilapalvelut tehostaa kiinteistösalkutuksen mukaisesti kiinteistöjen myyntiä, tavoitteena pienentää kiinteistöjen ylläpidon kustannuksia sekä lisätä käyttöomaisuuden myyntivoittoja. Kunnossapidon toimenpiteet suunnataan tarkoituksenmukaisesti ja suunnitelmallisesti. Esimerkiksi kiinteistöjen ilmanvaihdon tarpeenmukaisuutta tulee tarkastella kriittisesti huomioiden sisäilmaolosuhteet, yleiset ohjeistukset ja suunnitellut mitoitukset.

Vuoden aikana on tarkoitus siirtää yhdellä alueella kiinteistöhuolto ostopalveluksi sekä siirtää Veikkolan koulun puhtauspalvelut omaan tuotantoon. Toimenpiteillä on vaikutuksia ostopalveluiden määrärahoihin.

Sisäiset vuokrat on määritetty kunnanhallituksen päätöksen 27.8.2018 § 266 mukaisesti.

Toimitilapalvelut on ottanut käyttöönsä tilahallintajärjestelmän. Tilahallintajärjestelmän avulla voidaan sisäisen vuokrauksen veloitusperiaatteita tarkentaa ja kohdentaa kullekin yksikölle tarkemmin.

Kirkkonummen kunnassa toimii moniammatillinen sisäilmatyöryhmä, joka koostuu toimitilapalveluiden, työsuojelun, työterveyden, ympäristöterveyden sekä käyttäjätoimialan edustajista. Työryhmän toimintamallia kehitetään ja varataan työryhmälle tilapalveluiden määrärahoista oma budjetti 30 000 euroa, jolla työryhmä esimerkiksi teettää kunnan henkilöstölle oirekyselyitä, koulutautuu sisäilmaan liittyvissä asioissa sekä kouluttaa sisäilmaan liittyvissä asioissa.

Ruokapalveluiden osalta ruoanvalmistusta keskitetty.

Lautakunnan sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite: Kuntalaisten hyvinvointia tukevat palvelut		
Tavoite	Toimenpide / Mittari	Toteuma
Pidämme yllä jatkuvaa koulutusta ja pyrimme työllistämään palkkatuella, työkokeiluilla, työharjoittelulla ja muilla vastavillajärjestelyillä sekä oppisopimuksella henkilöstöä (hyvinvointiohjelma 7.2.1, 7.2.2)	Palkkatuella, työkokeiluilla, työharjoittelulla ja muilla vastaavilla järjestelyillä sekä oppisopimuksella työllistetyn henkilöstön lukumäärä talousarviovuoden aikana vastuuhenkilöt: yhdyskuntatekniikan johtaja, toimitilajohtaja, ruokapalvelujohtaja, puhtauspalvelupäällikkö	

Strateginen tavoite: Kuntalaisten hyvinvointia tukevat palvelut		
Tavoite	Toimenpide / Mittari	Toteuma
Huomioimme asiakastyytyväisyyskyselyjen tulokset ja kehitämme toimintaa niiden mukaisesti (hyvinvointiohjelma 2.1)	Suoritetaan asiakastyytyväisyysmittaukset ja tulosten arvioinnin jälkeen toteutetaan toimenpiteitä. vastuuhenkilö: ruokapalvelujohtaja, puhtauspalvelupäällikkö	

Strateginen tavoite: Kuntalaisten hyvinvointia tukevat palvelut		
Tavoite	Toimenpide / Mittari	Toteuma
Selvitämme kunnan tilojen sisäilmaongelmien kokonaiskuvan ja toteutamme tarvittavia toimenpiteitä (hyvinvointiohjelma 9.1., 9.1.1.)	Vuoden 2020 aikana suoritettut kohdistetut oirekyselyt vastuuhenkilö: yhdyskuntatekniikan johtaja	

Strateginen tavoite: Elinvoimainen ja erottuva Kirkkonummi/ Kuntalaisten hyvinvointia tukevat palvelut		
Tavoite	Toimenpide / Mittari	Toteuma
Pidämme huolta kiinteistöomaisuudesta ja kehitämme tilojen ennakoivaa ylläpitoa. Priorisoimme tilojen ylläpitoa ja korjaamista kiinteistösalkutuksen mukaisesti (elinvoimaohjelma 11.3, hyvinvointiohjelma 9.2)	C-salkun kiinteistöjen myynti Rakennuskannan omaisuustiedon ja PTS suunnitelman yhdistäminen vastuuhenkilö: toimitilajohtaja	

Strateginen tavoite: Elinvoimainen ja erottuva Kirkkonummi		
Tavoite	Toimenpide / Mittari	Toteuma
Suunnittelemme kunnan uudet toimitilat ekologisesti kestäviksi ja energiatehokkaiksi (elinvoimaohjelma 7.5). Lisäämme uusiutuvan energian käyttöä kunnan kiinteistöissä (elinvoimaohjelma 7.2)	Puurakentamisen lisääminen. Lisäämme aurinkosähkökohteita ja selvitämme muita uusiutuvan energian mahdollisuuksia. Vastuuhenkilö: toimitilajohtaja	

Toimitilapalvelujen tulosalue

Vastuullinen viranhaltija: toimitilajohtaja

Toimitilapalvelujen tulosalue käsittää palvelutuotannon hallinnon ja toimitilapalvelut, jotka sisältävät tilahallinnon, puhtauspalvelut sekä ruokapalvelut.

Hallintopalvelut

Vastuullinen viranhaltija: yhdyskuntatekniikan johtaja, varalla hallintopäällikkö

Hallinnon tehtävänä on huolehtia lautakunnan toiminnan varmistamisesta sekä asuntoviranomaistoiminnasta.

Toimitilojen rakennuttamis- ja kehittämispalvelut

Vastuullinen viranhaltija: toimitilajohtaja, varalla projektipäällikkö

Rakennuttamis- ja kehittämispalvelut vastaavat kunnan talonrakennushankkeiden investoinneista ja rakennuskannan kehittämisestä sekä hallinnoinnista.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Kunnalla on käynnissä useita suuria talonrakentamisen investointihankkeita. Hankkeiden valmistelu ja toteuttaminen edellyttävät asiantuntijapalveluiden hyödyntämistä. Suunnittelun, urakkatarjousten valmisteluun, rakennuttamisen tehtäviin ja rakennusurakoiden valvontaan on varauduttu talousarviossa.

Kirkkonummen kunta ja Helsingin kaupunki ovat sopineet Killinmäen maa-alueen kaupasta, jonka yhteydessä kunta saa omistukseensa Killinmäen alueen hoivarakennukset. Tällä on merkittävä vaikutus kunnan rakennuskantaan. Kunta suunnittelee, että tähän tilakokonaisuuteen siirretään volskodin, päivätoiminnan sekä toimarin toimintoja. Tarkempi suunnitelma tuodaan poliittiseen käsittelyyn vuoden 2020 keväällä.

Toimitilojen ylläpitopalvelut

Vastuullinen viranhaltija: ylläpitopäällikkö, varalla kiinteistöhuoltoinsinööri, joista kustannuspaikat 7125, 7128 ja 7129 kunnossapitopäällikkö

Ylläpitopalveluiden tehtävänä on ylläpitää Kirkkonummen kunnan rakennuksia sekä vastata kunnan varikosta. Ylläpitopalvelut varmistavat tilojen terveellisyyden, turvallisuuden ja toimivuuden. Määrärahat sisältävät myös kunnallistekniikan kunnossapidon työjohdossa toteutettavan liikunta-alueiden ylläpidon määrärahat.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Tilastokeskuksen mukaan kiinteistöjen ylläpidon kustannukset nousivat vuodessa 2,6 prosenttia vuoden 2019 ensimmäisellä neljänneksellä vuoden takaisesta. Rakennuskustannusindeksi on noussut 0,4 % vuoden takaisesta vuoden 2019 heinäkuuhun.

Vuonna 2020 käytössä on väistötiloina siirtokelpoisia koulurakennuksia kolmessa eri kohteessa. Siirtokelpoisten koulurakennusten vuokrilla on huomattava vaikutus tilapalveluiden vuokratukustannuksiin ja edelleen käyttäjätoimialalle.

Ylläpidettävien kiinteistöjen tunnusluvuissa on huomioitu suunnittelukauden aikana tapahtuvat tiedossa olevat muutokset.

Rakennuskannan ylläpitopalvelut	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Rakennusten ylläpito						
Ylläpidettävien toimitilojen kerrosala, m2	164 213	164 451	162 028	167 028	167 028	167 028
Ylläpidettävien vuokrattujen tilojen kerrosala, m2	16 539	21 684	28 384	27 384	27 384	27 384
Ylläpidettävien muiden tilojen kerrosala, m2	7 900	7 458	16 371	15 500	15 500	15 500

Puhtauspalvelut

Vastuullinen viranhaltija: puhtauspalvelupäällikkö

Tehtävänä on huolehtia puhtaudesta kunnan kiinteistöjen tiloissa. Puhtauspalvelun tavoitteena on ylläpitää tarkoituksenmukaista ja laadukasta puhtaustasoa sekä hyvää ilmanlaatua.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Vuonna 2020 puhtauspalvelua tuotetaan yhteensä 123 780 neliössä noin 80 rakennuksessa. Muutos (- 2620m²) johtuu väistötilojen käytöstä. Asiakkaita huomioidaan laskutuksissa välittömästi, kun sisäisiä siivouseriä päivitetään toteutuneen palvelun mukaan.

Kunnan sisäiset asiakkaat tilaavat palvelunsa puhtauspalveluilta oman tarpeensa ja toimintansa mukaan. Puhtauspalveluista 20 % hankitaan palveluiden tuottajilta ja 80 % tuotetaan omana tuotantona.

Puhtauspalvelut	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Kunnan henkilöstön siivottava pinta-ala	119 225	119 444	126 400	99 063	99 063	99 063
Ostopalvelukohteiden siivottava pinta-ala				24 717	24 717	24 717
Yhteensä				123 780	123 780	123 780

Ruokapalvelut

Vastuullinen viranhaltija: ruokapalvelujohtaja

Ruokapalveluyksikön tehtävänä on vastata ruokapalvelujen suunnittelusta ja toteutuksesta Kirkkonummen kunnan toimipaikoissa. Ruokapalvelut toimii nettobudjetoituna yksikkönä. Kunnan eri tilaajatahojen edustajat tilaavat ateriapalvelut alueensa tuotantokeittiöistä. Ruokapalvelu laskuttaa tilaajayksiköitä tilausten mukaan käyttäen palvelutuotantojaoksen päättämiä hintoja. Ruokatuotanto on organisoitu viiteen aluetuotantokeittiöön.

Toimintaympäristön sisäisten ja ulkoisten muutosten vaikutukset toimintaan

Terveyskeskuksen sairaalan siirtymisen jälkeen ruokapalvelu hoitaa myös kotipalveluaterioiden valmistamisen ja muutamien yksityisten toimijoiden ruokapalvelua.

Valtion ravitsemusneuvottelukunnan julkaisemissa uusissa suosituksissa kouluruokailun ja varhaiskasvatuksen osalta tarkentaa lasten ja nuorten ruokapalvelun suunnittelua ja toteutusta. Suositukset ohjaavat kasvisruoan käytön lisäämistä. Tämän vuoksi kaikissa kouluissa tarjotaan sekä perus- että kasvisruokaa päivittäin vapaasti valittavaksi. Elintarvikkeiden hintojen nousu on arvioitu olevan keskimäärin 2 -3 %. Ruokapalvelua järjestetään tilaajayksiköiden toiminnan mukaisesti. Sisäisten vuokrien laskentaperusteen muutoksen takia ruokapalvelun sisäiset vuokrat on tarkistettu, mikä on huomioitu aterioiden hinnoittelussa.

Ruokapalveluyksikkö	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Tuotettuja aterioita, opetustoimi	1 268 230	1 211 111	1 207 900	1 201 320	1 225 346	1 237 599
Tuotettuja aterioita, lasten päivähoito	659 907	568 706	882 402	1 049 560	1 070 551	1 081 257
Tuotettuja aterioita, hoivapalvelut	149 397	140 712	40 000	48 910	49 880	50 379
Tuotettuja aterioita, kotipalveluateriat		10 663	6 720	13 440	13 709	13 846
Tuotettuja aterioita, henkilöstöruokailu + valvonta-ateriat	79 026	187 152	133 416	130 396	133 003	134 333
Tuotettuja aterioita, muu tilausruokailu	123 925	54 777	15 700	15 892	16 210	16 372
Tuotettuja aterioita, hoivapalvelu, yksityinen	40 544	63 009	21 530	23 725	24 200	24 442
Tuotettuja aterioita, yksityinen päivähoito		29 127	37 700	39 668	40 461	40 866
Ostopalvelujen osuus tuotetuista aterioista, %	0	0	0	0	0	0

Investointiosa

Talonrakentaminen

Vastuullinen viranhaltija: toimitilajohtaja, varalla projektipäällikkö

Hyvinvointikeskus

Hankkeen kokonaiskustannus: 43 000 000€ (kv. 13.5.2019 §31)

Hankkeen kustannus v.2020: 20 000 000€

Arvioitu sisäinen vuokra: Pääomavuokra 2 580 000 €/vuosi

Hanketta koskevat tiedot:

Kirkkonummen kunnan hyvinvointikeskuksen rahoitustapa hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 13.5.2019 §31, hanke rahoitetaan taserahoituksena. Kustannusarvio hyvinvointikeskukselle on 43 000 000 euroa. Hankkeen urakoitsija valitaan lokakuun 2019 palvelutuotannon lautakunnassa.

Jokirinteen oppimiskeskus

Hankkeen kokonaiskustannus: 38 000 000€

Hankkeen kustannus v.2020: 4 881 000 €

Arvioitu sisäisen vuokran määrä (kyseessä elinkaarihanke): Ylläpitovuokra 421 410,96 €/vuosi;

Pääomavuokra 2 280 000 €/vuosi

Hanketta koskevat tiedot:

Hankkeella korvataan nykyisen Kirkkoharjun koulun (1-9 lk) sekä Finnsbackan päiväkodin tilat. Kirkkoharjun koulu on elinkaarensa päässä, huonokuntoinen ja siellä on sisäilmaongelmia. Finnsbackan päiväkoti toimii tällä hetkellä väliaikaisissa väistötiloissa. Hankkeen rakennustyöt käynnistyivät syksyllä 2018 ja valmistuvat vuoden 2020 loppuun mennessä. Kyseessä on elinkaarihanke, jossa urakoitsijalla on 10-vuoden elinkaarivastuu rakennuksesta.

Pääkirjaston korjaus ja laajennus

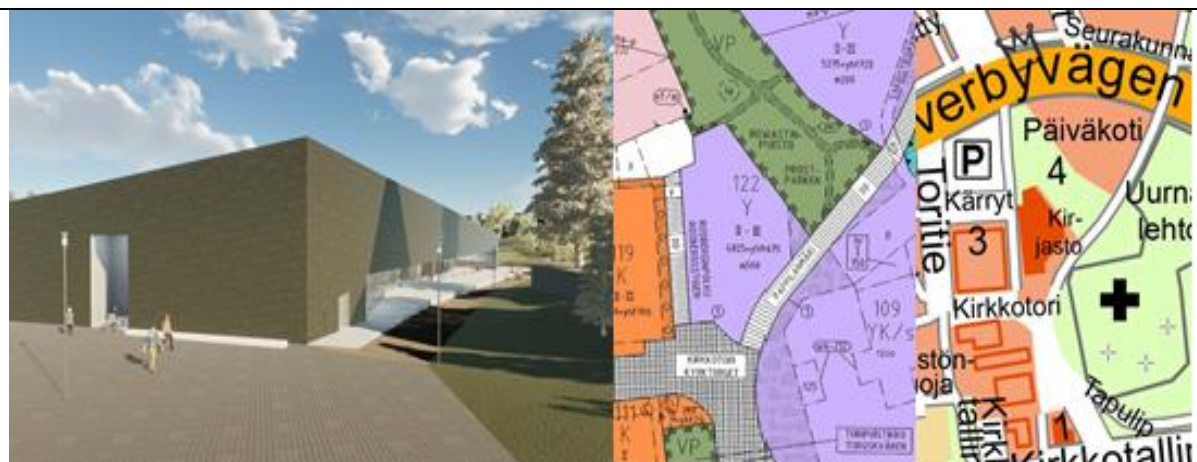
Hankkeen kokonaiskustannus: 14 878 000 €

Hankkeen kustannus v.2020: 3 000 000 €

Arvioitu sisäisen vuokran määrä: pääomavuokra 900 000 €/vuosi

Hanketta koskevat tiedot:

Pääkirjaston peruskorjaus ja laajennushanke on parhaillaan rakennusvaiheessa. Edellisen pääurakoitsijan konkurssin jälkeen on hankkeelle kilpailutettu uusi pääurakoitsija SRV. Hanke toteutetaan projektinjohtourakkana. Tavoitteena on, että urakka vastaanotetaan toukokuun loppuun mennessä 2020.

Veikkolan koulu ja päiväkoti

Hankkeen kustannus v.2020: päiväkoti 1 952 000 € + koulu 3 156 000 €, yht. 5 108 000€
 Hankkeen kokonaiskustannus: päiväkoti 5 114 000 + koulu 6 531 001 €, yht. 11 645 001 €
 Arvioitu sisäisen vuokran määrä:
 Koulu: Pääomavuokra 391 860 €/vuosi (uuden osa osalta)
 Päiväkoti: Pääomavuokra 306 840 €/vuosi

Hanketta koskevat tiedot:

Veikkolan päiväkoti ja koulun A-siipi ovat olleet huonokuntoisia, elinkaarensa päässä ja liian pieniä nykyiselle lapsimäärälle. Hanke sisältää huonokuntoisen Veikkolan päiväkodin purkamisen ja korvaamisen uudella isommalla rakennuksella, sekä Veikkolan koulun siipiosan purkamisen ja korvaamiseen uudella isommalla osalla.

Veikkolan sivukirjasto

Hankkeen kokonaiskustannus: 2 500 000 €
 Hankkeen kustannus v.2020: 2 000 000 €
 Alustava sisäisen vuokran määrä: Pääomavuokra 150 000 €/vuosi

Hanketta koskevat tiedot:

Kirjaston nykyiset tilat ovat huonossa kunnossa ja rakennuksesta puuttuu toimiva ilmanvaihto. Nykyiset kirjaston tilat peruskorjataan ja tilamuutoksilla toteutetaan myös kirjaston tarvitsemat lisätilat. Hankesuunnitelma valmistuu syksyllä 2019. Kohteen suunnittelu valmistunee keväällä 2020 ja rakentaminen ajoittuu vuosille 2020-2021.

Gesterbyn ja Winellskan oppimiskeskus (GWPD)

Hankkeen kokonaiskustannus: ei vielä päätetty

Hankkeen kustannus v.2020: 500 000€

Arvioitu sisäisen vuokran määrä: n.a.

Hanketta koskevat tiedot:

Koulukampus rakennetaan nykyisen Gesterbyn ja Winellskan koulukeskuksen alueelle ja on yhteinen koulukampus Gesterbyn koululle, Winellska skolanille ja Papinmäen koululle ja mahdollisesti Prästgårdsbackens daghemille.

Hankesuunnittelutyö on käynnissä ja valmistuu vuoden 2019 aikana.

Lukiokampus

Hankkeen kokonaiskustannus: ei vielä päätetty

Hankkeen kustannus v.2020: 500 000€

Arvioitu sisäisen vuokran määrä: n.a.

Hanketta koskevat tiedot:

Uudisrakennushanke – Tulevaan rakennukseen toteutetaan tilat seuraaville opetusyksiköille; Porkkalan lukio, Kyrkslätts gymnasium, musiikki- ja kansalaisopistot. Hankkeen rakennustyöt käynnistyvät kesällä 2021 ja kohde on suunniteltu otettavaksi käyttöön syyslukukaudelle 2023. Tarveselvitys valmistuu vuoden 2019 loppuun mennessä.

Peruskorjausohjelma

Hankkeen kokonaiskustannus: 1 500 000 €/vuosi

Hankkeen kustannus v.2020: 1 500 000€

Hanketta koskevat tiedot:

Toimitilapalveluiden tehtävänä on ylläpitää kunnan rakennuskantaa. Tämä omaisuuden suunnitelmallinen ja ennakoiva ylläpito vaatii vuosittaista säännöllistä korjausta rakennuskannassa. Toimitilapalvelut laatii talousarvion laadinnan yhteydessä 5-vuotisen peruskorjausohjelman, joka perustuu rakennuskannan korjausvelan sekä salkutuksen luokitukseen.

Koulujen ja päiväkotien pihojen perusparannukset

Hankkeen kokonaiskustannus:200 000 €/vuosi

Hankkeen kustannus v.2020: 200 000€

Hanketta koskevat tiedot:

Toimitilapalveluiden tehtävänä on ylläpitää kunnan kiinteistöjen piha-alueita. Piha-alueiden suunnitelmallinen ylläpito vaatii vuosittaista korjausta vanhentuvan laitekannan ja kulumisen johdosta.

Toimitilapalveluiden energiatehokkuushankkeet

Hankkeen kokonaiskustannus:200 000 €/vuosi

Hankkeen kustannus v.2020: 200 000€

Hanketta koskevat tiedot:

Kirkkonummen kunta kuuluu kuntien energiatehokkuussopimukseen, jossa on laadittu tavoitteet energian käytön vähentämiseksi seuraavien vuosien aikana. Vanhan rakennuskannan energiatehokkuuden parantaminen on yksi parhaista tavoista uusien sekä vanhentunutta laitekantaa ja samalla parantaa rakennusten energiatehokkuutta.

Irtain omaisuus

Vastuullinen viranhaltija: toimitilapäällikkö Jarno Köykkä

Puhtauspalveluiden ja ruokapalveluiden laitehankinnat

Hankkeen kokonaiskustannus:200 000 €/vuosi

Hankkeen kustannus v.2020: 200 000€

Hanketta koskevat tiedot:

Toimitilapalveluiden vastuulla on uusien vanhentunutta laitekantaa, joka palvelee rakennusten puhtauspalveluiden ja ruokapalveluiden toiminnan järjestämistä.

PROJEKTI	KUSTANNUS- ARVIO	TA+MUUTOS 2019	Arvio 2019 loppuun mennessä syntyneistä kuluista	tot. %	KS 2020	SV1 2021	SV2 2022	2023	2024
TALONRAKENTAMINEN									
Rakentamisvaiheessa									
9200 Hyvinvointikeskus	44 500 000 €	2 850 000 €	2 850 000 €	6 %	20 000 000 €	15 000 000 €	5 000 000 €	- €	- €
9304 Jokirinteen oppimiskeskus	38 000 000 €	16 950 000 €	28 546 266 €	75 %	4 881 000 €	4 524 900 €	- €	- €	- €
9301 Pääkirjaston laajennus	14 878 000 €	2 581 000 €	14 325 804 €	96 %	3 000 000 €	- €	- €	- €	- €
9302 Pääkirjaston valtiosuus	- €	- 2 060 000 €			- 2 060 000 €	- €	- €	- €	- €
9305 Veikkolan koulu	6 177 000 €	175 702 €	2 021 000 €	33 %	3 156 000 €	1 000 000 €	- €	- €	- €
9314 Veikkolan päiväkotia (UR)	5 468 016 €	4 212 087 €	3 516 016 €	64 %	1 952 000 €	- €	- €	- €	- €
Suunnitteluvaiheessa									
9307 Veikkolan sivukirjaston perusk	2 500 000 €	650 000 €	29 700 €	1 %	2 000 000 €	500 000 €	- €	- €	- €
9308 GWPD	- €	500 000 €	89 966 €		500 000 €	10 000 000 €	20 000 000 €	5 000 000 €	- €
Lukiokampus	- €				500 000 €	5 000 000 €	15 000 000 €	4 500 000 €	
9311 Nissnikun koulu	23 194 000 €	500 000 €	68 748 €	0 %	- €	- €	500 000 €	1 000 000 €	10 000 000 €
Kantvikin koulu								100 000 €	1 000 000 €
Muut									
9400 Peruskorjausohjelma	- €	2 500 000 €			1 500 000 €	1 500 000 €	1 500 000 €	1 500 000 €	1 500 000 €
9313 Koulu ja päiväk.pihojen perusparannustoimenpiteet	- €	200 000 €			200 000 €	200 000 €	200 000 €	200 000 €	200 000 €
9399 Tilahallinnon energiatehokkuushankkeet	- €	200 000 €			200 000 €	200 000 €	200 000 €	200 000 €	200 000 €
IRTAIN OMAISUUS									
Ruokapalveluiden laitekorvaukset					100 000 €				
Puhtauspalveluiden laitteisto					100 000 €				
	134 717 016	29 258 789	51 447 500		36 029 000	37 924 900	42 400 000	12 500 000	12 900 000

suunnittelu
rakentaminen

Peruskorjaushankkeet	2020 Kerrosala	Valmistunut	Tekninen nykyarvo	Korjausvelka
Päiväkodit				
Köpas	200 000,00 €	1472	1982	53 % 1 115 000,00 €
Koulut				
Bobäck	30 000,00 €	2491	1952	62 % 980 000,00 €
Veikkolan koulun vss lattia	200 000,00 €			
Heikkilän koulu	200 000,00 €	2913	1985	70 % 350 000,00 €
Vapaa-aika				
Hommaksen kuplahalli	600 000,00 €	3200	1996	66 % 320 000,00 €
Muut rakennukset				
Masalan monitoimitalo	70 000,00 €	1965	1983	56 % 942 500,00 €
Eerikinkartanon rakennukset				
Eerikinkartanon päärakennus	200 000,00 €			
Yhteensä	1 500 000,00 €			

Energiätehokkuusinvestoinnit				
Jerikon varikko	200 000,00 €			
Yhteensä	200 000,00 €			

Piha-alueet				
Päiväkodit				
Nissnikun päiväkot	20 000,00 €			
Koskentin päiväkot	80 000,00 €			
Laajakallion päiväkot	30 000,00 €			
Koulut				
Heikkilän koulu	40 000,00 €			
Veikkolan koulun piha	30 000,00 €			
Yhteensä	200 000,00 €			

**YHDYSKUNTATEKNIIKAN TOIMIALA
TOIMITILAPALVELUJEN TULOSALUEEN VASTUUHENKILÖLUETTELO**

Yhdyskuntatekniikan toimiala yhdyskuntatekniikan johtaja Anna-Kaisa Kauppinen

toimitilapalvelujen tulosalue toimitilajohtaja Jarno Köykkä

TULOSYKSIKÖIDEN/KUSTANNUSPAIKKOJEN VASTUUHENKILÖT

Hallinto yhdyskuntatekniikan johtaja Anna-Kaisa Kauppinen, varalla hallintopäällikkö Sirpa Salminen

Toimitilojen rakennuttamis- ja kehittämispalvelut, toimitilajohtaja Jarno Köykkä, varalla projektipäällikkö Joakim Åsten

Toimitilojen ylläpitopalvelut, ylläpitopäällikkö Teuvo Martikainen, varalla kiinteistöhuoltoinsinööri Benny Vilander
kustannuspaikat 7125, 7128 ja 7129 kunnossapitopäällikkö Ylva Wahlström, varalla kunnossapitoinsinööri Annika Selart

Puhtauspalvelut puhtauspalvelupäällikkö

Ruokapalvelut ruokapalvelujohtaja (1.1. - 31.5.2020 vt. ruokapalvelujohtaja Maiju Aaltonen)

TOIMITILAPALVELUJEN INVESTOINTIEN VASTUUHENKILÖT

toimitilajohtaja Jarno Köykkä, varalla projektipäällikkö Joakim Åsten

	TP 2018	TA 2019	KS 2020	Muutos % 2019/2020
PALVELUTUOTANNON TULOSALUE				
TOIMINTATUOTOT	25 156 733	34 981 097	38 787 002	9,8
TOIMINTAKULUT	-22 764 488	-28 518 044	-27 673 848	-3,1
TOIMINTAKATE	2 392 246	6 463 053	11 113 154	41,8
7100 HALLINTO				
TOIMINTAKULUT	-79 063	-118 256	-103 717	-14,0
TOIMINTAKATE	-79 063	-118 256	-103 717	-14,0
7110 TILAHALLINNON INVESTOINTIPALVELUT				
TOIMINTAKULUT	-275 046	-258 782	-414 701	37,6
TOIMINTAKATE	-275 046	-258 782	-414 701	37,6
7120 TILAHALLINNON KUNNOSSAPITO				
TOIMINTATUOTOT	16 192 200	25 869 925	29 477 719	12,2
TOIMINTAKULUT	-14 490 805	-19 147 254	-18 360 842	-4,3
TOIMINTAKATE	1 701 395	6 722 671	11 116 877	39,5
7120, josta kustannuspaikat 7103, 7121-7124, 7126-7127, 7151, 7160				
TOIMINTATUOTOT	15 508 881	24 671 925	28 537 719	13,5
TOIMINTAKULUT	-13 222 047	-17 782 879	-16 934 728	-5,0
TOIMINTAKATE	2 286 834	6 889 046	11 602 991	40,6
7120, josta kustannuspaikat 7125, 7128 ja 7129				
TOIMINTATUOTOT	683 319	1 198 000	940 000	-27,4
TOIMINTAKULUT	-1 268 758	-1 364 375	-1 426 115	4,3
TOIMINTAKATE	-585 439	-166 375	-486 115	65,8
7200 PUHTAUSPALVELUT				
TOIMINTATUOTOT	3 065 982	3 082 529	3 223 745	4,4
TOIMINTAKULUT	-2 869 380	-2 959 077	-3 120 004	5,2
TOIMINTAKATE	196 603	123 452	103 741	-19,0
7500 RUOKAPALVELUT				
TOIMINTATUOTOT	5 898 551	6 028 643	6 085 538	0,9
TOIMINTAKULUT	-5 050 195	-6 034 675	-5 674 583	-6,3
TOIMINTAKATE	848 356	-6 032	410 955	101,5

Sisäisen valvonnan järjestäminen lautakunnan vastuualueella

Kunnan toiminnot on järjestettävä ja toimintaa johdettava niin, että organisaation kaikilla tasoilla ja kaikessa toiminnassa on riittävä sisäinen valvonta. Lautakunta ja sen alainen johtava viranhaltija vastaa johtamansa toiminnan sisäisestä valvonnasta. Sisäinen valvonta on johtamis- ja hallintojärjestelmän osa, jonka avulla kunnan johto saa organisaation toimimaan haluamallaan tavalla ja joka tuottaa johdolle riittävästi tietoa organisaation tilasta ja aikaansaannoksista.

Sisäisen valvonnan toiminnot on järjestetty lautakunnan vastuualueella osana kunnassa vahvistettua johtamisjärjestelmää. Lautakunta vastaa toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta sekä raportoi kunnanhallitukselle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Toimialan johtavat viranhaltijat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta toimialallaan ja tulosalueellaan, ohjeistavat alaisiaan tulosyksiköitä sekä raportoivat kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Esimiehet vastaavat sekä raportoivat työyksikköjensä riskien tunnistamisesta, arvioinnista, riskienhallinnan toimenpiteiden toteutuksesta ja toimivuudesta.

Sisäisen valvonnan järjestämistapa on kuvattavissa seuraavien, sisäiseen valvontaan liittyvien osa-alueiden kautta:

Johtamisjärjestelmä:

Johtamisjärjestelmän avulla strategian mukaiset päämäärät saavutetaan ja varmistetaan toiminnan laillisuus. Kunnan strategiset päämäärät ja tavoitteet on määritetty Kirkkonummen kuntastrategiassa 2018-2021. Kunnanvaltuuston vahvistamassa talousarviossa esitetään strategiasta johdetut toiminnalliset tavoitteet. Lautakunta päättää käyttösuunnitelmassaan operatiivisen tason osatavoitteista. Toimialan johtoryhmä seuraa tavoitteiden toteutumista kokouksissaan ja raportoi edelleen lautakunnalle. Lautakunta raportoi osavuosisikatsauksen ja toimintakertomuksen yhteydessä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta kunnanhallitukselle.

Riskienhallinnan järjestäminen:

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa, ja sen tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus kunnan strategisten, toiminnan ja talouden tavoitteiden saavuttamisesta sekä toiminnan jatkuvuudesta ja häiriöttömyydestä. Lautakunnan ja sen johtavien viranhaltijoiden tehtävänä on tunnistaa toiminnalle asetettujen tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit ajoissa. Talousarviossa esitettyjen toiminnallisten tavoitteiden riskien toteutumista arvioidaan osavuosikatsausten yhteydessä. Myös toimintaympäristössä tapahtuvaksi arvioituihin muutoksiin ja niistä aiheutuviin riskeihin puututaan nopealla aikataululla riskien minimoimiseksi.

Tavanomaisemmin riskeiksi ymmärretty omaisuusvahingon mahdollisuus ja taloudellisen väärinkäytön mahdollisuudet on lautakunnan vastuualueella hajautettu organisaation kaikille tasoille. Henkilöstö raportoi riskeistä esimiehilleen.

Valvonta:

Valvonta on järjestetty päivittäiseen johtamiseen, sisäisiin sääntöihin ja henkilöstön toimintaan liittyvien valtuuksien dokumentoinnilla ja seurannalla.

Seuranta ja raportointi:

Hallintosäännössä on määräykset toiminnan ja talouden seurannasta. Seurannan avulla pyritään varmistamaan sisäisen valvonnan toimivuus erilaisin arviointi- ja seurantamenetelmin. Vastuu seurannasta kuuluu toimielimelle sekä johtaville viranhaltijoille. Systemaattisin seurantaväline ovat osavuosikatsaukset. Seurantaa tapahtuu myös toimintaympäristöä tarkkailemalla ja muutospaineita arvioimalla normaalin virkamiestyön ohella.

Tehokas toiminta edellyttää, että päätöksenteon pohjana on käytettävissä riittävät ja oikeat tiedot. Raportoinnilla pyritään antamaan oikeat, riittävät ja ymmärrettävät tiedot toiminnasta. Raportointi toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä toiminnasta on johdon tärkeä työväline.

Palvelutuotannon lautakunta on määrittänyt vuodelle 2020 sisäisen valvonnan kolme painopistealuetta, joihin erityisesti kiinnitetään huomiota. Painopistealueita on valittu mm. tarkastuslautakunnan tekemien huomioiden perusteella.

Sisäisen valvonnan painopistealue:	Riski, syy, seuraus, suuruus	Tavoitetaso	Sovittu toimenpide / menettely vuodelle 2020	Toteuma
Kehittämisa-alue: Kestävä kuntatalous/ Investointien käytäntöjen kehittäminen	Investointien talousarvion ja toteutumien vaihtelut tai ylitykset. Määrärahat jäävät käyttämättä tai ylittyvät. Riskin suuruusluokka on normaali	Investointihankkeet pysyvät hankinnan rajoissa. Investointihankinnat tehdään ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Hankkeet toteutuvat suunnitelluissa aikatauluissa. Lautakunta on tietoinen investointien tilanteesta.	Toimialan, tulosalueiden ja tulosyksikköjen vastuuhenkilöt varmistavat, että hankinnoista vastaavat tuntevat ja noudattavat lakeja, määräyksiä ja kunnan ohjeita. Toimialan investointien kilpailutuskäytäntöjen jatkuva arviointi, kehittäminen ja valvonta. Kehitetään toimialan investointien aikataulu- ja talousseurantaa. Lautakunnalle raportoidaan säännöllisesti ennusteet sekä poikkeamat.	
Kehittämisa-alue: Kestävä kuntatalous/ Talouden seurannan kehittäminen	Käyttötalouden toteutumien vaihtelut tai ylitykset Määrärahat jäävät käyttämättä tai ylittyvät. Riskin suuruusluokka on normaali	Määrärahat riittävät käyttökustannuksiin. Käyttötalouden toteumista seurataan säännönmukaisesti. Lautakunta on tietoinen käyttötalouden tilanteesta.	Seurataan talouden toteumaa ja parannetaan sen ennustettavuutta. Käyttötalouden toteumien ja poikkeamien seuranta kehitetään analysoivammaksi sekä reagoidaan oleellisiin poikkeamiin. Toteumavertailun esittämistä kehitetään. Toimialan johtoryhmässä käsitellään käyttötalouden raportit, analyysit, poikkeamat ja ennusteet talousarvioon verrattuna. Onnistuminen raportoidaan osavuositarkastuksen ja toimintakertomuksen yhteydessä.	
Kehittämisa-alue: Ajantasaisen osaamisen varmistaminen	Ei olla tietoisia tai ei kyetä reagoimaan toimintaympäristön muutoksiin. Riskin suuruusluokka on kohtalainen.	Pysymme toimintaympäristön muutoksissa ajan tasalla. Toimiala panostaa koulutukseen ja vahvistaa osaamista asiantuntijatasolla.	Toimialan rakenteet ja toimintaehdot vastaavat nykytilan tarpeita. Tulosalueiden ja tulosyksikköjen vastuuhenkilöt varmistavat, että osaaminen on hyvällä tasolla.	

